

Kavafisz szellemének ajánlom – áldozatként

„Származásom szerint konstantinápolyi vagyok, de Alexandriában születtem, egy Serif utcai házban. Nagyon kicsi voltam még, amikor elkerültem innen, és gyermekkorom java részét Angliában töltöttem. Felhőként aztán ismét ellátogattam ebbe az országba, de csak nagyon rövid időre. Tartózkodtam Franciaországban is. Ifjúkoromban több mint két éven keresztül Konstantinápolyban laktam. Görögországban már igen sok esztendeje nem jártam. Utolsó beosztásom: tisztviselő voltam az egyiptomi Közmunkaiügyi Minisztérium egyik alárendelt kormányhivatalában. Tudok angolul, franciául és egy kevésbé olaszul.”

(Kavafisz önéletrajzi jegyzete 1924-ből)

Az énekes

Világtól távol él, s a vers varázslatától megrészesgűl:
számára már a szép vers a mindenség maga. A képzelet
egy párvázú házat lehel a légbe önnön énekesének: lenge ködökből
s gőzből emelte, mégis szilárd, sors sem ingatja meg. Azt

mondjátok majd: „Hasztalan, rideg lét! Szintiszta téboly, örülség
azt hinni, hogy az élet csupán gyöngéden lebegő zenét jelent,
lágú fuvolaszót, és semmi mást.” Vagy így dohogtok: „Mifly könyörtelen
közöny örlé hiába föl azt, aki mit se törődik az élet harcaival.”

Nagy tévedés, csalás, önámítás, s be híg hamis beszédetek! Mennyire
igaztalan ítélkezéseitek! Mert lényegében isteni természet ő!
Fölfoghatatlan értékét nem látja át gaz elvakultság, satnya logika.

Háza, a bűvös, a ritka smaragdokból kirakott falakkal, a fénybe
magaslik, s rejtelmes hangok suttoznak az égi falakból: „Fiacskám,
légy nyugodt! Elmélkedj, énekelj! Jól, hosszan énekelj, titkos apostol!”

(1892. augusztus 15.)

Egy másik Odüsszeia

zsálem előtt.
siságot, mohó nagyravágyást
önben büszke lovagi gögőket,
vest kítűzték vala a lelükből.

zsálem előtt.
tatottan, lelkes áhítatban,
tukat ravasz görögökkel,
lőlségük gaz törökök ellen.

uzsálem előtt.
len, vakmerő katonák,
ronulván s vadul rohamozván,
et szorongás ragadja markába,
voccanni bármerre, gyermekként
erkőcök elsirják magukat mindnyájan,
uzsálem falait.

Egy másik nagy Odüsszeia,
meglehet, még ama legelsőnél is nagyobb. De sajna,
Homérosz nélküli, hexameterek nélküli.

Kicsinyke volt az atyai ház.
Kicsinyke a szülővárosa is,
és egész Ithakája teljesen kicsinyke volt.

Télemakhosz gyermeki ragaszkodása, Pénélopé
hitvesi hűsége, apja hajlott öregkora,
hajdani barátai, a nép odaadó szeretete,
önfeláldozása, az alattvalók tisztelete,
a lakóhely nyugalma, békebeli kényelme –
mint az örömsugarak, besütöttek a szív falán át,
szerteragyoztak a bölcs hajós szívében.

Később meggyöngült az a partalan sugárzás,
már lehangyatlón fogytak a fények.

A nyílt tenger,
a tágasság szomja újra föleszmélt a hajós szívében.
Nem szenvedhette többé a szárazföldi szeleket sem.
Heszperia homályló kísértetei folyton
visszajártak éjszakánként megzavarni álmait.
Hagyta magát előzőlneni, hagyta magát megint
lassaskán kisajájtítani, hagyta magában ismét

szétáradni a nosztalgiaát, a nagy utazások vágyát és a kora reggeli megérkezések remegő érzését, azokba az elfeledett kikötőkbe, hová legelsőként behatolni semmihez sem fogható örömet fakaszt. Télemakhoz gyermeki ragaszkodása, Pénélopé hitvesi hűsége, apja hajlott öregkora, hajdani barátai, a nép odaadó szeretete, önfeláldozása, a biztonság, a kényelem és a lakás nyugalma – totkig volt az egészszel.

S akkor elindult.

Mialatt Ithaka partvidéke halványulni kezdett, majd lassan-lassan végleg elmosódott már a szemében, fölvent a vitorláit, valahányat dagadóra, szélbe feszítve a napnyugatnak fordította, és az ibérek földje felé hajózott, Héraklész oszlopai felé, távol a lomha akháj vizektől, és úgy érezte: új életre éledt, végre lerázva magáról a tűrhetetlen megszokást, a háztartás s az ügymenet gyakorlatának kibírhatatlanná vált, unt kötélekeit. És a kalandor szív kielégült, jéghideg élvezet áradt szerteragogyva belé – új, szerelemtelen érzés, új, szeretettől ürült fény.

(1894. január)

Oidipusz

*Írtam, miután elolvastam
Gustave Moreau „Oidipusz és a Szphinx”
című festményének leírását*

Ardzsuna, India
ást, megvetette
művészetét. Sosem szállt
fignem a háború könyörtelen
y kiürültek, rendre kihaltak
ült a sok oltár: áldozatoknak,
s, se híre, se hamva... És akkor
t, s mint a futótűz, törve-zúzva
dühöngőn rontva a trónterembe.
esedett: „Dicső, hatalmas istenség,
udok, én képtelen vagyok kioltani,
letét.” S a büszke, égi látomás
jobbna, különbne, tán igazabbnak
szavakkal többé ne áltasd magadat!
jad ezentúl, tudd valahára:
ha senki se hal meg.”

Váratlan ugrott, lesből rontott rá a Szphinx,
fővillogó fogakkal, s kinyújtva karmait
az élet teljes vadságával tört reá.
Az első támadásra Oidipusz már elbukott,
s elvágódott hanyatt, úgy megrémült a szörnyeteg
pillantásától – ily ábrázatot, s ilyen irtózatot
arc kifejezést, hanghordozást, iszonytató kiejtést
és kérdézi módot sosem tudott tán elképzelni sem.
Azonban, jöllehet, orozslántege terhét s mancsait
még mellkasára nyomta, s megtámaszkodott a bestia,
Oidipusz hamar magához tért – nem félt többé,
illat a túl gyors rémület, tünt nyomtalan.
Tudja a választ... Ismeri már a megoldást: nyerni,
győzni fog... Oidipusz akkor bánatos szemekkel
messzetekint, el, túllát a Szphinx alakján, a szörnyű
lény mögé lát, s rajta keresztül szomorúan, hosszan
nézi a keskeny utat, mely kanyarogva visz lent Thebai
felé, honnan továbbfut, míg nem véget ér, majd Kolónosban.
S lelkében tisztá fény, gyúl tisztá sejtelem...

Érzi, a Sziphinx még újra eljön ott – amikor majd
sokkal nagyobb, rettentőbb, súlyosabb titkok
s rejtvények fogják várni őt, véletlen érkezőt,
választalan, megválaszolhatatlanok.

(1896. február 4.)

Nyugtalanság

A lelkem éjféltájt olyan bizonytalan
olyan zavart, földült, zihált. És
rajta kívül megy végbe, folyik

És kételkedve várja a lelke a
És elemésztdöm, elfogyok én
én is a lelkemben, vagy a lelke

(1896. március)

Az istenek beavatkozása

„Heartily know

The gods arrive.”

(Emerson)

„RÉMONIN: Il disparaître au moment nécessaire, les dieux interviendront.
M-ME DE RUMIÈRES: Comme dans les tragédies antiques?”

„M-ME DE RUMIÈRES: Qu’y a-t-il?”

RÉMONIN: Les Dieux sont arrivés.”
(Alexandre Dumas fils: *L’Étrangère*)

Most, nemsokára ez fog történni, aztán meg ama másik is, ám valamivel később, egy vagy két év múlva (ha jól számítom) egyfélék lesznek a cselekmények, s megint másak az eszközök. Cseppet sem gondolunk majd az egyre távolibb előjövendőkre. Persze, igyekszünk majd, lehetőleg, még jobbra törekedni. És mentül jobbra törekszünk, antul inkább elveszejtjük magunkat meg az események fonalát: elvesztődünk az általunk fölporgetett mozgalmak és a rajtuk túlnövő tettek tömkelegében, mígnem olyannyira megkeverjük s összekavarjuk a dolgokat, hogy a zárvargó tévedések tetőfokára hágnak. És akkor, csakis akkor, a félreértés csúcsain, a konfúziók szédítő magasában, a káosz küszöbén megmögva – megállunk. És akkor, akkor ismét az isteneken lesz a cselekvés sora: ők lépnek akcióba.

skát érintik ujjai.

za hírt.

vegtelik.

ják, megmerevítik

tan némul el. Tekintetét

a ismerős dolgokra szegzi: néz.

hajdanvoltak emlékét idézi föl.

ogy mozdulatlan hallgatásba süpped.

nt felőli, rájga szét a rettegés,

. rosszindulat, konok ragaszkodás.

két. Bármely honpolgár

e veszte városunkat!

a tisztá Virtust!”

Az istenek mindenkor megjelennek. Alászállnak majd elmés gépezeteikből: egyeseket megint megmentenek, másokat viszont erőszakkal kitépnek, hirtelen kiszakítanak a színpad érzékeny talajából, s minékutána újra rendet teremtettek, visszavonulnak a szerkezetekbe... És akkor az egyik egyfajta dolgot fog csinálni, a másik azonban másfélét – és így tovább, időről időre, idővel pedig mindenki a magáét. És akkor színre lépünk, és az egészet kezdjük előlrol.

(1899. május)

Claudius király

Távol vidékre von magával elmém.
A gondolat most Helsingörbe röppent
utáit járom, s jéghideg terek közt
barangolván egy roppant busz enntre
emlékszem – egy boldogtalan királyra,
akit megölt az öccse pár koholt
agyvém, gyanakvó sejelem miatt.

Minden szegényebb házban, csak titok
mert Fortinbrástól rettegetek, de mégis
elsiratták a jámbort. Oly szelid volt:
nyugodt ember, s békét úgy becsültél
(Eleget túrt a hon már, több háborút vit
vitéz elődje túl sok hadjáratot vezényel)
Mindenkivel türelmes, kedves volt, em
a főurakkal s a köznéppel is. Kiváltlepet
a rossz, igaztalan döntéseket, bár a kirá
mindenkor, mindent megtanácskozott
komoly, tapasztalt, fontos férfialkal.

De hogy miért is olte meg önmön unok
azt bizonyossággal soha, senki se tudta
valami bűntettel, talán egy gyilkosággal
A megsejtés, a bűn sötét alapja,
egy éjjelen döbbsent belé az öccsbe,
épp ós romok közt kódorgott, midőn

A poszeidóniaiak

ónn, Buzantionnál,
üveltebb városában,
ént frott malasztában,
en, értelemben –
Rómában el most,
yűző városában –
megbecsült művészek,
ok s kicsiny udvari költők
né voltaképpen,
za tényt, hogy vannak,
inek néha másutt,
Buzantiontól,
Egyiptomban is még
otni vágyat érzők:
űvekhez értők,
zantiontól,

Egyiptomban is még
Alexandriában
nodnak szépet is még:
iak, írnak itt még,
in, Buzantionnál,
mind ismeretlenebbül,
tomban is még:
tnak, frogatnak,
b, nagy éjszakákban?

„Mert mi is úgy teszünk, mint a Türrén-tenger partján élő
poszeidóniaiak, akik, habár görög eredetűek voltak, hagyták
magukat asszimilálni, s lassanként barbárokka: türrénékké
vagy rómaiakká válnak; eladdig, hogy lemondván a lényegükhöz
tartozó szokásairól és alapvetően ősi hagyományairól, végleg
elfeledték, elvesztették az anyanyelvüket. Valamikor gazdag
és jellegzetesen hellén tradícióikból mára csak egyetlen maradt
fenn: csupán egyetlen igazán görög ünnepet ismernek, csak egyet
tartanak, ilinek meg napjainkban is, mely ünnepség alkalmával
még néha összegyűlnek, hogy emlékezzenek, hogy ismét felidézzék
hajdanvolt neveik s régi szokásaikat. Majd eltávoznak sorra,
részvétellel telve, búsan, s könnypárásan, kislírtan, szomorú
fényű szemmel szélednek széjjel újra, szétszóródván homokban.”
(Athénaiosz)

Görög anyanyelvüket a poszeidóniaiak végül is teljesen
elfelejtették a túl hosszú együttélésben, századokon keresztül
elkeveredvén a türrénékkel és latinokkal és más idegenekkel.
Az egyetlen dolog, amely elődeiktől rájuk szállt, s megmaradt még
ősi örökségként, egy görög ünnepséggé vált: pompás ceremóniákkal,
zenő lantokkal, fuvolákkal, díszmenetekkel zajló játékok,
hagyományosan egykori módra – vérbeli hellén versengés,
koszorúzás, szónoki díjak. Szokás volt még e rendezvényeken,
s illet, hogy a fényűző szertartások vége felé, a jó hellén
mulatságok után, mintegy berekesztő mozzanatul, nyilvánosan,

újra fölolvassák görögül valahány jogukat vén törvénykönyveikből, hogy minden egyes résztvevő emlékezzék az ősz szokásjogokra, hogy minden egyes résztvevő idézze föl, majd mondja hangosan ki ismét a régi, szép görög nevet, sőt: minden egyes résztvevő szóltsa egymást elfeledt, görög nevéen, s nevezze meg családját, nemzettségét, barátait meg társait, s mindenki mindenkit csakis görög nevéen szólítson, ógörög szavakkal, melyeknek ékes értelmét már nehezen, csak alig, kevesen, s tán egyre kevésbé foghatták igazán föl az ünneplő sokaságból. Ünnepségeik így folyton rossz szájjal, s mind szomorúbban értek véget, mindig össznépi melabúba veszve. Mert a visszaemlékezők valamennyien arra gondoltak, hogy valahányan görögök valának hajdan ők is – Graecia Magna hellénjei, valaha, a maguk idejében híresek ők is, s lám, mostanra hová süllyedtek, hová hanyatlottak, mivé lettek a végromlás markának szorításában, jaj, mivé, s miképp történhetett éppen velük meg az, hogy mára már ők is barbári módra tengve éljenek, s csak barbáruul beszéljenek – minő balsors, szerencsétlen csapás, ójaj, örökre kizárva, könyörtelen kitépve a nagy görög világból!

(1906. augusztus)

Szüéné végvidékén 1291-ben

Örökre visszavették, rég visszahódították már lassan ötven éve, tudjuk, végleg lettek már Jeruzsálemet, s most azt halljuk, hogy már Akkont is bevették, elfoglalták a most s Türoszt, Száidont, Bérütsoszt most végleg

Alig vagyunk mi is már, fogyatkozunk alig maradtunk ezren... Kétezázan Kanonbár Alexandriában tán valamivel többebben s Memphisz körül, vagy tán csak Thebaisban tengődik néhány szerzetescsoport még s a forró pusztaságban pár szétzórót, en

Ezt sem hiszem. Itt, Philai szigetén, Szénesz csak én vagyok magam, csak én, s nem más ha fejjön itt a hold – kihez fohászkodni istenhez, hogy megértsem, s meg is hallhatnánk talán én? Én, itt, a kék folyónál, amíg el nem az égi egyedülállót – s mind szódlamabb

(1906. szeptember 7.)

Egyiptomi éjszakák

Ki hinné, most ki hinné el, fõnn, Büzantionnál,
Konsztantinosz tudósabb, műveltebb városában,
mely mindenben legelső, fõként írott malasztriban,
finom művészetekben, ízlésben, értelemben –
s ha hinné is, ki hinné az új Rómában el most,
fõnn, Bölcs Leo korának fényzõ városában –
írástudók, papocskák, szent, megbecsült mûvészek,
fõhivatalnokok, új irodalmárok s kicsiny udvari költõk
körében épp ki tudná, ismerné voltaképpen,
s ismerné végre el már a puszta tényt, hogy vannak,
léteznek még a földön, teremnek néha másutt,
s ilyen nehéz idõkben, távol Büzantiontól,
is vannak még, akadnak, itt, Egyiptomban is még
hellén költõk s mûvészek, alkotni vágyat érzõk:
íráshoz, olvasáshoz, remekmûvekhez értõk,
papírra hajló lelkek, távol Büzantiontól,
hogy léteznek, hisz élnek, itt, Egyiptomban is még
hellén költõk s mûvészek, kik Alexandriában
szeretnek, vágyakoznak, s álmodnak szépet is még:
hellénül, mert hellénül alkotnak, írnak itt még,
s ki hinné el, ki hinné ma, fõnn, Büzantionnál,
hogy mind magányosabban, mind ismeretlenebbül,
hellénül írnak õk is, itt, Egyiptomban is még:
hellén költõk s mûvészek alkotnak, írogatnak,
s meghalnak álmodozván arab, nagy éjszakákban?

(1906. április)

A poszeidóniaiak

„Mert mi is úgy tessék
poszeidóniaiak, akik, h
magukat asszirállal
vagy rómaiakká vállalk
tartozó szokásukról és
elfeledték, elvesztették
és jellegzetesen hellén
fenn: csupán egyetlen
tartanak, illeik meg n
még néha összegyûlt
hajdanvolt neveik s r
részvétellel telve, búsan
fényd szemmel szeltek

Görög anyanyelvüket a poszeidóniaiak elfelejtették a túl hosszas együt elkeveredvén a túrrénekel és Az egyetlen dolog, amely élõk õsi örökségként, egy görög ün zengõ lantokkal, füvölakkal, hagyományosan egykori mód koszoruzás, szónoki díjak. Sz s illett, hogy a fényzõ szertar mulatságok után, mintegy ber

Antonius bukása

Hallván, hogy őt siratják már sikoltozón,
s boldogtalan balsorsán hosszan eljajonganak
sírásba bágyadt, búban elpuhult, lágy asszonyok –
porba borulva, széles, egyiptomi gesztusokkal,
íziszi mozdulatokkal a Napkelet éke, az Urnő –
s ében rabszolgálynokok, fénylő bőrű cselédek
zokognak érte barnán, barbári módra megtört,
romlott, görög szavakkal – s hallván siránkozásuk,
lelkében fájdalommal, váratlanul fölébredt,
fölkapta gondör, szép fejét a férfigőg,
s önnön, Itália-szült véréből undorodottan,
már idegenné lett, közönyösnek tűnt neki minden,
mind, amit addig annyira elvakultan imádozott –
mértéktelen, meggondolatlan, oktalan jólétét,
féktelen életvitelét az éjben, a víg Alexandriában –
s rászólt a drága jayveszékélőkre: „Ne sirassatok őt
tovább... Hozzá jajongás, könny, sopánkodás
sehogy sem illik – csak magasztalás talál nevéhez,
s elragadtatás. Inkább dicsérni illenék a hadvezért,
hiszen nagy úr volt s hős uralkodó bizonyval ő,
ki számatlanul hódtott meg számatlan, becses javat,
szertett jogot, s lebírt dicső, királyi házakat.

Hazatérés Hellásból

Mind közelebbi a várva várt,
az édes megérkezés, Hermipposzom.
Holnapután tán – azt hiszem,
épp így mondta minap a hajóskapitány.
Mindenesetre már a mi tengerünkön
szállunk mind keserűbb habokat hasítva
Ciprus, Szíria és Egyiptom szép vizein,
drága hazáink szép, szeretett vizein.
Miért vagy hallgatóg? Kérdezd csak meg szíved,
Hellásztól egyre messzebb távolodva,
nem érzed azt, hogy egyre jobban örvendsz,
s örülni tudsz megint, nagyon, mint kisgyerek?
Vajon megéri még csalatni önmagunk?
Sohogy sem illik áltatás hozzánk, sem más
hozzánk hasonló, magunkfajta görögöz.

Fogadjuk el hát mostantól igaznak azt,
hogy görögök vagyunk mi is... Mi másak
volnánk? Tán egyebek lehetnénk? Mi is
mind görögök vagyunk, hanem egy kicsit
ízgámbóbb szerelmekkel, indulatokkal és
ázsiaibb érzékenységekkel volnánk megáldva.
Nyilván, szerelmünk s érzékenységeink
néha ezért is elég különösnek, távoliaknak,
sőt: idegennek tűnnek a pánhellenizmustól –
legalábbis a törzsköös öszgörögök szemében.

led,
ip.”
isz)

ta még elutazása előtt.
nda még, aztán hajóra szállott.
Brindisibe? Nem is tudom,
st... Valahová csak elment,
Lisszabomból küldött egy lapot.
t sem írt, elhallgatott örökre.
dta – tán bizonyára boldogabban.
án, nem így beszélvén ezt a nyelvet.
n szavakkal, szerelmekkel.
nem ily vad, önkínzó szigorral.
ezzel a szomorúsággal.
szétropanntva a tág világot.
en, tiportan, éhletlenül.”
szeretett volna.
fu”-n elhajózott...
Imént történt, a tegnap –
lóságban.

A magunkfajta filozófusoknak, Hermipposzom, sehoggy sem illik éppen úgy viselkednünk, mint ama göggel pattogó, szélgörcsösen vonulató, dicsőségükben szögletesre dermedt, dolyfős királyocskáknak...

(Emlékszel-e, Hermipposzom, hogy mennyit, ó, mennyit röhhögtünk rajtuk és nagy sleppjükön, midőn tahók, tanácsadók s bőszipnyalók élen nyomultak dolgozószobánkba ők, kegyes vizitre, munkánk látogatni meg? Emlékszel külsejükre még, barátoskám?)

Gondold csak el, hogy fennkölt küllemük s egész megjelenésük mennyire furcsán, szembeszökően ösgörögőre volt megalkotva; vagy (ami rosszabb) mily makedónra vették hős figurájuk fölépítését! Holott a fontos, gondosan megtervezett, izléstelen külsőn, s viselkedésükön is olykor-olykor átütött egy kőszaj, mely tán Arábiából származott velük, máskor meg egy véletlen gesztus, ősi jegy; mit Médiából hoztak volt családilag, s hiába is próbáltak elkendőzni, mert még Baktriának mélye véste rég beléjük – jaj, mennyi jel, jegy, mennyi heg, takart titok, hány elszalajtott, hiú szó, félmozdulat!

Átlátások lettek ők, leplezhetetlenek... S milyen kicsiny, neveltséges fortélyokat agyallak ki, hogy mások észre sem vegyék a vélt hibáikat, miket hiába rejtenek palást alá – mindenki mindet tudja már, hisz dugdoshatják bármiképp, úgy ismerik akár a megkopott, rossz pénzt, szegényeket!

Hozzánk azért ilyesmik mégse illenek. A magunkfajta görögök még sohasem vettem ripók kicsinyeskedésre, sem ócska buzálolásokunk, Hermipposzom, nincs semmi rejtőnekünk. Minek szégyenienénk mi, pont mi, a sorosok, a pusztia tényt, hogy Szíria és Egyiptom véres kering ereinkben? Inkább becsülni illenek a s viselni büszke méltósággal, áradón, úgy, ahogy fölbuzog, elkeveredten előmlik, zúg az időnk.

(1914. július)

A magunkfajta filozófusoknak, Hermipposzom, sehoggy sem illik éppen úgy viselkednünk, mint ama göggel pattogó, szélígörccsösen vonulató, dicsőségükben szögletesre dermedt, dőlőfős királyocskáknak...

(Emlékszel-e, Hermipposzom, hogy mennyit, ó, mennyit röhögünk rajtuk és nagy sleppjükön, midőn tahók, tanácsadók s bős talpnyalók élén nyomultak dolgozószobánkba ők, kegyes vizitre, munkánk látogatni meg? Emlékszel külsejükre még, barátocskám?)

Gondold csak el, hogy fennkölt küllemük s egész megjelenésük mennyire furcsán, szembeszökően ósgörögőre volt megalkotva; vagy (ami rosszabb) mely makedónra veték hős figurájuk fölépítését! Holott a fontos, gondosan megtervezett, izléstelen külsőn, s viselkedésükön is olykor-olykor átütött egy kőszaj, mely tán Arábiából származott velük, máskor meg egy véletlen gesztus, ősi jegy, mit Médiából hoztak volt családjilag, s hiába is próbálták elkendőzni, mert még Baktriának mélye véste rég beléjük – jaj, mennyi jel, jegy, mennyi heg, takart titok, hány elszalajtott, hiú szó, félmozdulat!

Átlátszók lettek ők, leplezhetetlenek...

S milyen kicsiny, neveltséges fortélyokat agyaltak ki, hogy mások észre sem vegyék a vélt hibáikat, miket hiába rejtenek palást alá – mindenki mindet tudja már, hisz dugdoshatják bármiképp, úgy ismerik, akár a megkopott, rossz pénz, szegényeket.

Hozzánk azért ilyesmik mégse illenek.

A magunkfajta görögök még sohasem veteledtek ripók kicsinyeskedésre, sem ócska húzásokra: nekünk, Hermipposzom, nincs semmi restellnivalónk,

Minek szégyenlennék mi, pont mi, a sorsot, a pusztá tényt, hogy Szíria és Egyiptom vére kering ereinkben? Inkább becsülni illeánk a vérünk,

s viselni büszke méltósággal, áradón, úgy, ahogy olykor fölbuzog, elkeveredten előmlik, zúg az időkbén.

(1914. július)

ban volnánk,
Tigris mentén,
le vereségben
in Niszibisz felé,
ismeretlen felé,
szíphónt.
mar Ktésziphónt –
miában,
áló időkben.

Hermész szobra a fényben

Ez a gyönyörű, örökifjú, halhatatlannak alkotott
Hermész régről van itt veled. Remek tartásán, arcán,
rejtett mosolyán is meglátszik, hogy Alexandriából való:
valami hűvös, messzi fény sugarát át fiatal testén,
valami végső s kezdeti meztelenség tündöklőlteti

minden parányi ízét, mindig mozdulni tetsző tagjait.
Ha lépne, folyton épp fölszállni látszana: csupasz, éjhideg
izzás, szinte szerelmes, hellén vágyakozás, láz ragyog át
a bőrén... Hogyan is szólíthatnád meg a szépet, a gyorsat,
a könnyűbokáját, a bánaton átsuhanót?... S miképpen

szólít meg ő majd, hangtalan, hajnal felé, ha hívnád,
némult magadban, hangtalan?... De mindig hívhatatlan
marad. Magadban ismered föl, mint a névtelen fényt:
a léleké s a szellemé egészen ő, a tűnő!

Ez a szép örökifjú, ez a halhatatlannak álmódott
Hermész régről van itt. Finom bokája villan, int, megérint
hús ujjbegyével hangtalan: „Ne félj, barátom, foghatod kezem.”

(1933. március 23. – április 19.)